

DE STAD ALS CANVAS

Ogenschijnlijk een traditioneel beeld aan de wand, is het schilderij subversiever dan op het eerste zicht lijkt. Het stille en statische beeldobject staat immers haaks op de hedendaagse technologische en visuele ontwikkelingen. Schilderen is een vorm van dwarsliggen. Kiezen voor schilderen impliceert dan ook een 'niet-kiezen' voor al de rest. En die 'rest' is vandaag erg veel: fotografie, video, digitale beelden, web art, installatie, performance, sociale interacties en meer. Schilderen is een zich terugtrekken in een relatief beperkte techniek, maar ook een zich terugplooiën op een bijzonder rijke traditie. Net dat spanningsveld van een eigenhandige, autonome werkwijze en een haast onoverzichtelijke historische dimensie, maakt schilderen vandaag zo uniek.

Schilderkunst is echter steeds gebonden aan een specifieke ruimtelijke context. Die garandeert haar voortbestaan, maar beperkt uiteindelijk ook haar actieradius. Huub van der Loo ervaart de klassieke galeriecontext dan ook als een beperking en begint na te denken over mogelijke alternatieven. Dit leidt tot een tentoonstelling van één dag, waarbij hij zijn schilderijen ophangt aan de betonnen pijlers van een viaduct. Deze ervaring van een bewuste 'misplaatsing' resulteert in een groeiende belangstelling voor het potentiële van de publieke ruimte en voor de architecturale context als een creatief gegeven.

Vier jaar eerder, tijdens een werkperiode in Frankrijk, gebruikt Van der Loo witte lakens om fruitbomen te isoleren uit hun omgeving en er foto's van te maken. Uiteindelijk blijkt uit een opname van het totaalbeeld dat zich hier – onbedoeld – reeds een eerste picturale interventie in het landschap manifesteerde. Sindsdien hanteert Van der Loo een gegeven ruimtelijke situatie bijna letterlijk als een doek. Hij benadert zijn publieke interventies dus niet vanuit de historiek en de methodologie van de 'kunst in de publieke ruimte', maar vanuit de schilderkunst. Kleur en vorm zijn dan ook de tools waarmee hij de publieke ruimte te lijf gaat.

Via minimale coloristische ingrepen creëert hij een conflict tussen het getaande en het nagelnieuwe. Daarbij werkt hij steeds verder op een bestaande structuur of situatie. Het schilderij representeert de realiteit niet langer, maar zet zich er op vast. Daardoor ontstaat een kader voor een nieuwe kijk. Zo zet Van der Loo een stalen frame dat een historische gevel overeind houdt in diverse gradaties van groen. Door deze eenvoudige ingreep wordt de hele gevel tot een drager van de compositie en wordt er scherp gesteld op een tijdelijke situatie. In hetzelfde jaar, 2004, voorziet Van der Loo een ingestorte staalconstructie tegen een pier aan de New Yorkse East

River van fluorescerend roze. Gedurende twee weken beschildert hij eigenhandig de roestbruine puinhoop en merkt hoe het troosteloze onding verandert in een vrolijke anomalie in het postindustriële landschap. Wanneer hij ziet hoe een kind het knalroze schroot omhelst, beseft de kunstenaar pas echt de macht van de kleur. De schilder laat zien. Zijn handeling stuurt onze blik. Net zoals Christo het landschap ‘toont’ via zijn tijdelijke projecten, openbaren Van der Loo’s coloristische interventies ons de onderbelichte aspecten van onze omgeving. Dat beeldende kunstenaars de openbare ruimte transformeren, is natuurlijk niet nieuw. Maar waar de Russische avant-garde van de jaren twintig straten en pleinen als doeken en penselen hanteerde met het oog op een nieuwe maatschappij, wijst Van der Loo ons vooral op de entropische en vervallen aspecten van ons tijdsgewricht. De geruïneerde Brighton Pier, een in onbruik geraakt benzinstation in Tilburg, een eeuwenoude, schuinlopende tuinmuur in Oxfordshire... alle getuigen ze van een achterhaalde functie of van een vergane glorie. Die ‘archeologische’ dimensie wordt in zekere zin gecounterd door de hoogmodernistische geste van een monochrome, minimalistische, site-specifieke toevoeging. Het archaïsche wordt daardoor tijdelijk geactualiseerd, het proces van entropie lijkt even stopgezet. Tegelijkertijd bevrijdt Van der Loo de picturale geste uit de beslotenheid van het atelier en de beschermende omgeving van de galerie. Daardoor maakt hij ze niet alleen publiek, maar ook uitermate kwetsbaar. In de openbare ruimte wordt de kunst immers vogelvrij.

Johan Pas, Antwerpen-Ekeren, januari 2007